

Elisabeth Ambus Andersens tale ved arrangementet “Røst på Gamle scene”

Taler

Elisabeth Ambus Andersen
Højskolelev

Dato

26. april 2024

Sted

Gamle Scene, Det Kongelige
Teater

Jeg har et råd til jer.

Jeg ved, at I har hørt det før. Jeg ved, at I har sagt det før, jeg har sagt det før. Jeg har et råd til jer, som jeg håber, I aldrig vil følge. “Husk nu at nyde det”.

Det er 5 ord. 5 ord, jeg ikke kan undslippe. 5 ord, der bliver ved med at sætte krav.

Jeg fik det at vide sekundet inden, jeg skulle tale foran jer. Jeg fik det at vide, da jeg skulle starte på højskole. I min studentertid, min gymnasietid - jeg fik det at vide, da jeg stod med rugbrødsmadder i rygsækken og rottehaler i håret som 10-årig, mens de voksne fortalte om voksenlivets rædsler.

Men den værste af alle er jeg ikke i tvivl om: husk nu at nyde din ungdom.

Den hænger over mit hovede som Foucaults panoptiske fængsel og holder øje med mig. Den følger mig alle vegne, som en lænke, der bremser mig og afholder mig fra at faktisk nyde noget. For nu er nu'et ikke længere mit eller frit. Det er blevet påbudt en nydelse.

Problemet er ikke de 5 ord i sig selv. Eller intentionen med dem. Problemet er alt det, som ligger bag formuleringen.

De repræsenterer en tendens, hvor vi konstant er påbudt at dyrke nu'et, som om det har noget, det skal leve op til. Et potentiale, der skal udnyttes. En oplevelsesværdi.

De repræsenterer en tendens, hvor øjeblikke og stunder er blevet målbare og

konkurrencedygtige snarere end afslappede og autentiske. For det handler ikke længere blot om egen nydelse. Der er altid nogen omkring dig, der potentielt nyder det mere. Og du kan potentielt nyde det mere. Jeg får FOMO, mens jeg er til stede. Jeg stresser, mens jeg burde slappe af. Mer-nydelse. Optimering. Pres.

Fejler jeg så, hvis jeg ikke nyder det? Spilder jeg min ungdom? Hvad er det, som jeg skal nyde?

Jeg kvæles af denne romantiserede “ungdomsfantasi”, som er overalt, uanset om det er gennem familiens anekdoter, på sociale medier eller i sensationelle og overdramatiserede ungdomsfilm. “Det bliver den bedste tid i dit liv”. “Dine mest definerende år”. “Hvis bare man kunne være ung igen”.

Jeg mener, at resultatet er utilstrækkelige og ikke mindst uopnåelige forestillinger om ungdommen. Jeg mener, at det forhindrer, at man kan være ung på egne præmisser, hvis der på forhånd er lagt en forventning, der skal indfries. Og når der så efterfølgende tilføjes, “husk nu at nyde det” - ja, så giver det en bitter genklang i mine ører.

Regler, forbud og begrænsninger fra fortiden er blevet erstattet med påbud, pligt og ansvar. Autoriteterne er væk. Ungdommen er frigjort. Der er ingen anden end dig selv at slå oven i hovedet, hvis du fejler denne fantasi.

Det er blevet til “nydelse på eget ansvar” i en tid, der allerede er konkurrencepræget og præstationsorienteret. I en tid hvor mere end hver fjerde ung har opsøgt læge på grund af stress, og 44 % af alle unge oplever en grad af mistriivsel. En følelse af afmagt og mangel dikterer min krop, men det må den ikke.

Jeg er jo midt i min bedste tid.

Jeg protesterer. Jeg vil ikke nyde det. Slet ikke på dit påbud. Jeg kan ikke nyde det på dit påbud. Vi skal stoppe med at bruge nu’et, og i stedet vælge at være i nu’et. Vi skal give plads til lidelsen. Vi skal turde gå glip af ting. Vi skal turde træffe et valg og så ikke nyde det.

Så, mit råd til jer: “lad nu vær med at husk at nyde det”.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Agitationstale

Relateret

Ida Hviid Hansens tale ved arrangementet "Røst på Gamle scene"
26. april 2024

Sara Søs Aanæs' tale ved arrangementet "Røst på Gamle scene"
26. april 2024

Yara Husseins tale ved arrangementet "Røst på Gamle scene"
26. april 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/elisabeth-ambus-andersens-tale-ved-rost-pa-gamle-scene>